Cena 10 groszy (180.000 Mk.) Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . . 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 108 (7738) Środa, dnia 14 Maja 1924 r Rok XXXII

Zapomniane ofiary wojny!

Kiedy wybuchła wojna Europejska, Naród polski, wtłoczony w obrożę półtorawiekowej niewoli, rozbity na trzy zabory, żył dzielnicową orjentacją.

Kalisz i mieszkańcy jego, będąc na pograniczu dwóch zaborów, z natury rzeczy grawitowali w stronę kolebki polskości, jaką było i jest poznańskie, mimo świadomego ucisku przez rząd pruski, rozumiejąc, ostoję swoją w złączeniu pod berłem jednego zaboru, promieniowali nadzieją wspólnego dzielenia niewoli, w większości narodowej.

Pociągała nas ku sobie rozwinięta kultura zachodnia, dobrobyt i urządzenia gospodarki miast i wsi, panujący systematyczny porządek i ład poznańskiej dzielnicy, stosowany przez rząd pruski, a zniechęcały znienawidzone rządy moskiewskiego czynownictwa, składającego się z wysyłanych szumowin Rosji do „Prywislinji" w celach rusyfikacji wszystkiego co polskie; przedajność, łapownictwo i bezwzględna tyranja prześladowcza idei wolności politycznej.

Rosła nienawiść współobywatelska do innych narodowości i religji, wskutek masowego przesiedlania rosyjskich i litwackich żydów do Polski, a beznadziejność w lepsze jutro, zacierała cechy naszej gościnności i tolerancji, stawaliśmy się coraz więcej podejrzliwsi i nieufni, nawet względem samych siebie.

To też nic dziwnego, że z chwilą wejścia niemców do Kalisza, opuszczających moskali nikt prawie nie żałował, życząc im złamania karku, za ich tak wspaniałomyślną ideję pobratymstwa słowiańskiego, szczepionego nachajką, turmami i sybirem w narodzie polskim.

Dzień 2-go sierpnia 1914 r. mieszkańcy m. Kalisza przeżyli w nadzwyczajnem podnieceniu; co chwila napływały pikiety wojsk niemieckich, witano je okrzykami, nawet ugaszczaono; o godz. w pół do 10-ej wieczór wkroczyła kompanja piechoty; wygląd i postawa żołnierzy wzbudziły podziw, zdawało się wszystkim, że w maszynie tej militarnej złożonej z ludzkich istot, mimo karności i dyscypliny, panuje duch humanitarny, rycerski i chrześcijański, wychowany w kulturze i cywilizacji zachodniej, zdolny tylko do czynów bohaterstwa! Nie przewidywano, że tam pod tym pancerzem militaryzmu, kryje się zwierzę bestijalskie, morderca i rabuś!

Mieszkańcy obiecywali sobie lepsze jutro, mówili głośno na ulicach, jakoś to będzie, przynajmniej będziemy mieli porządek i ład.

Nikt nie przewidywał tragedji, jaka się miała rozegrać w Kaliszu, od której dzieliły nas już nie miesiące, tygodnie, nawet dnie, ale godziny.

Orjentowano się chwilą. Noc całą napływały nowe kompanje wojska, umieszczano je gdzie tylko było można, komitet obywatelski robił co mógł, aby tylko zadowolić żądania władz wojskowych, mieszkańcy prawie, że nie spali, ruch na ulicach był ożywiony. W poniedziałek rano przybył osławiony dowódca mjr. Preusker, Neron Kalisza!

Cały dzień szykowano kwatery, komenda wojskowa osiadła w hotelu europejskim, przy ulicy Marjańskiej, rozlepiono odezwy do mieszkańców, o składaniu posiadanej broni i o zachowaniu spokoju, jednak już pod wieczór odczuto pewien podmuch trwogi.

Po godzinie 10 wieczór na ulicach miasta, zapanował niezwykły ruch, zaczęto tłumnie dążyć w stronę ulicy Wrocławskiej od starego Rynku, przyczyną tego miał być przymarsz nowych kompanji wojska.

Z ulicy Piekarskiej, umieszczona kompanja piechoty pruskiej w gmachu Stow. Rzem. Chrz. szybkim marszem podążała w stronę ul. Wrocławskiej i u samego wylotu tejże, została zatrzymaną, wzdłuż chodnika do ulicy św. Stanisława Po chwili nastąpiła przejmująca komenda „nałóż bagnety"! Tknięty przeczuciem pewnej obawy, odszedłem nieco dalej i stanąłem przy bramie domu Peretza w rynku, naprzeciwko ulicy Piskorzewskiej. Z szeregów kompanji wystąpili żołnierze i zaczęli rozpędzać gromadzącą się publiczność. Wszyscy rzucili się do ucieczki, ulice opustoszały.

Instynktownie z siedzącym dozorcą domu przed którym stałem, weszliśmy do bramy, zamknąwszy takową na klucz. Naraz usłyszałem pewne trajkotanie jakby klepkami, a patrząc przez dziurkę w bramie, ujrzałem za chwilę, wśród panującej ciszy na ulicy, błysk ognia i strzał z karabinu. Jakby na komendę posypały się salwy karabinowe i maszynek, trajkocząc przeszło pół godziny. Obawiając się wyjść przez ulicę, aby dostać się do swego domu po drugiej stronie rynku, weszliśmy z dozorcą na podworko i stamtąd po drabince wdrapawszy się na dach przyległej oficynki do mego podwórka, omal że nie zauważony przez patrol stojący w kasie Magistratu, okna której wychodziły na moją posesję, plackiem przeczołgawszy się po dachu, podanej mi belce przez służące, spuściłem się na własne podwórko.

Pewny jestem, że nocy tej żaden mieszkaniec miasta nie spał. Trwoga opanowała wszystkich. Ranek wtorkowy dał nam obrazek przerażający trupy i krew....

Zwierz, krzyżak „Preusker" wysunął swe krwiożercze pazury, na niewinne ofiary. Przy rogatce 18 trupów, wijających się w przedśmiertnych drgawkach, przed Magistratem trzy trupy z nocy, wśród dnia rozstrzelano na moich oczach, Sokołowa i dozorce od Dra Piestrzyńskiego, razem pięć trupów!! Początek tragedji Kalisa !!..

Dalszy przepieg wypadków, znany jest wszystkim, tym co go przeżyli i tym co opis tych wy-

padków czytali niejednokrotnie. Dnie 4 i 7-go sierpnia, jako dnie mordu wiekopomnej sławy żołdaka-krzyżaka, na bezbronnych mieszkańcach m. Kalisza oraz dnie sierpniowe, podpalacza i rabusia żołdactwa pruskiego, w historji wojny światowej, dziejopisowie winni upamiętnić, jako sromotę kultury i cywilizacji pruskiej, która w swym państwie bojazni bożej wychowała bezduszną maszynę, zwyrodniałe instynkty, okutego w pancerz militaryzmu, człowieka-zwierza z własnego Narodu!

Kalisz spopielał, mieszkańcy uciekli!

Lecz ten bezmiar tragizmu dziejowego, otoczył aureolą męczeństwa Kalisz!

Oczy całego świata, zwróciły się na męczeństwo Polski i Polaków! Wszystkie Narody, przypomniały sobie, że żyje Naród Polski, że ma nieprzedawnione prawa do swej wolności, że kiedyś był przedmurem chrześijanstwa i cywilizacji!

Nastąpiło otrzeźwienie orjentacji polskiej. Kalisz stał się „benjaminkiem"! Przestano się łudzić, iluzje sympatji moskiewsko-niemiecko-austryjackie, spadły nam z ocz, nastąpiła konsolidacja odrności samozachowawczej, narodu.

Znoszono cierpliwie rządy okupacji, głodówkę, rekwizycje; przyjmowano obojętnie wszelkie obiecanki w odezwach państw zaborczych, modlitwą i pieśnią błagalną „Ojczyznę, wolność, racz nam wrócić Panie"! żył naród polski, skupiając się w sobie do odwetu.

Garstka tylko szaleńców krakowskich „Strzeleckiej Gromady" z Komendantem na czele, naga i bosa, bez broni i bez koni, poszła beznadziejnie w bój, bez celu kogo bić, ale bić w imię Polski! Jak upiory i widma Legjonów Dąbrowskiego, jak zbudzeni ze snu rycerze królowej Jadwigi, z melodją mazurka, w imię Tej co jeszcze „Nie zginęła". ponieśli swe żywota młodzieńcze, rozwinęli sztandar Orła więzieni i prześladowani przez niemców i austrjaków.

Historja dla nich ma tylko jedno imię: „Bohaterzy"!

Przestańmy chwalić cudzych bogów, że nam wolność dali! Wierzmy tylko w sprawiedliwość Boską i w niespożyte siły ducha Narodu swego. Swym Prorokom i Bohaterom, cześć oddajmy, a zachowamy wolność i niepodległość Ojczyzny naszej na wieki! Ale i po za tymi duchowymi Bohaterami, nie powinniśmy zapomnieć i o maluczkich, którzy również swem mieniem i żywotem złożyli ofiarę jako dań pierwszą, na ołtarzu wolnej Rzeczypospolitej Polskiej!

Kalisz i jego mieszkańcy, którzy w dniach 4 i 7-go sierpnia 1914 r. pierwsi polegli na ulicach miasta, jako zapomniane ofiary wojny, jako Prometeusze orjentacji polskiej, w sercach narodu i pamięci żyć powinni!

Jest to obowiązkiem wszystkich obywateli miasta bez różnicy na klasy i religję, aby w 10 letnią rocznicę pogromu Kalisza uczczono ich ofiarę życia.

Rucam myśl ufundowania i wmurowania pamiątkowej tablicy, na miejscu dziejowej kaźni, czy to przy rogatce dawnej ulicy Dobrzeckiej, czy też na frontowej fasadzie nowego ratusza, z napisem:

„Nieznanemu pierwszemu Obywatelowi m. Kalisza", jako ofierze poległej z rąk katów, żołdactwa pruskiego. Nerona-Preuskera!

Tak uczciło i miasto Louville w Belgji, poległych swych obywateli, jako pierwsze ofiary bestijalstwa pruskiego.

Myśl mą rzuciłem dwa lata temu na zebraniu Zarządu Stowarz. Rzem. Chrz., która dotychczas nie została podjętą, a czas się zbliża, dlatego podnoszę ją na forum publiczne, że może trafi do przekonań mieszkańców m. Kalisza i zostanie poważnie potraktowaną przez wybór odpowiedniego Komitetu, w porozumieniu z obecnym Zarządem Stowarz. Rzem. Chrześc.

K. MASŁO.

Drukując powyższy artykuł, nie wątpimy, że trafion do serc licznych Kaliszan i piękna myśl w nim zaprojektowana zostanie zamienioną w czyn w 10-letnią rocznicę pogromu Kalisza.

(Przyp. red.).

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	22.50
Belgja	0.24.80
Paryż	0.30.
Szwajcarja	0,92.10
8% pożycz. zł.	8.00
4% poż. prem.	0.50
Bony zł. S. II A.	0.75
Listy Tow. K. Ziem.	25
Złoty = 1.800.000 mk.	

Przerachowanie zobowiązań prywatno - prawnych.

W dniu 9 bm. Rada Ministrów zaakceptowała projekt rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej w przedmiocie przerachowania zobowiązań prywatno-prawnych. Główne zasady tego rozporządzenia są następujące:

Rozporządzenie ustala najpierw w osobnej skali, jaką wartość w przeliczeniu na złote posiadały waluty b. państw zaborczych przed wojną oraz w poszczególnych kwartałach lat 1914—1918, a ewentualnie i w latach następnych o oraz jaką wartość posiadała marką polską w poszczególnych miesiącach lat 1914—1924. Skala ta jest następująca:

od I. VIII 1924 r.

		rub. ros.	mk. niem	mk. pol.
		0,375	0,81	
w półroczu	II 1914 r.	0,40	0,85	
	I. 1915 r.	0,44	0,90	
	II. 1915 r.	0,50	0,92	
	I. 1916 r.	0,50	1,05	
	II. 1916 r.	0,50	1,09	1,09
w kwart.	I. 1917 r.	0,50	1,15	1,15
	II. 1917 r.	0,50	1,15	1,'5
	III. 1917 r.	0,55	1,20	1,20
	IV. 1917 r.	0,60	1,20	1,20
	I. 1918 r.	0,60	1,20	1,20
	II. „	0,70	1,20	1,20
	III. „	0,85	1,30	1,30
	VI. „	0,90	1,50	1;50
w miesiącu	I. 1919 r.	1,10	1,8	1,50
	II. „	1,35	2,0	1,75
	III. „	1,50	2,0	2,00
	IV. „	2,00	2,0	2,25
	V. „	2,25	2,1	2,50
	VI. „	2,50	2,1	2,75
	VII. „	3,75	2,4	3,25
	VIII. „	4,25	2,8	4,25
	IX. „	5,75	3,3	6,00
	X. „	6,55	4,2	7,50
	XI. „	8,50	5,5	10,00
	XII. „	10,50	7,0	14,00
w miesiącu	I. 1920 r.	12,00	9,0	19
	II. „	13,00	11,0	23
	III. „	13,00	12,0	25
	IV. „	13,00	12,0	25
	V. „	14,00	11,0	30
	VI. „	13,00	11,0	31
	VII. „	13,00	11,0	34
	VIII. „	13,00	11.0	40
	IX. „	14,00	11,0	45
	X. „	17,00	11,0	60
	XI. „	19,00	11,0	80
	XII. „	23,00	11,0	100
w miesiącu	I. 1921 r.	25,00	11	120
	II. „	30,00	11	130
	III. „	35,00	11	145
	IV. „	40,00	11	140
	V. „	55,00	11	150
	VI. „	80,00	11	200
	VII. „	120,00	11	300
	VIII. „	200,00	11	400
	IX. „		14	425
	IX. „		18	450
	XI. „		23	450
	XII. „		23	450
w miesiącu	I. 1922 r.		28	450
	II. „		31	500
	III. „		40	550
	IV. „		46	600
	V. „		48	650
	VI. „		50	750
	VII. „		70	850
	VIII. „		120	1000
	IX. „		180	1200
	X. „		320	1400
	XI. „		750	1800
	XII. „		950	2500
w miesiącu	I. 1923 r.		1600	4000
	II. „		3000	6800
	III. „		3500	8200
	IV. „		4000	8600
	V. „		5500	9400
	VI. „		12000	12000
	VII. „		45000	20000
	VIII. „		660000	35000
	IX. „		15000000	50000
	X. „		4000000000	125000
	XI. „			300000
	XII. „			800000
w mies	I. 1924 r.			1600000
	II. „			1800000
	III. „			1800000
	IV. „			1800000

Następnie rozporządzenie określa w jakiej miesze mają być przerachowane poszczególne rodzaje zobowiązań prywatno-prawnych powstałych przed dniem 28 kwietnia 1924 r. Z obszernych przepisów (rozporządzenie obejmuje 53 par.) na plan pierwszy wysuwają się następujące:

Pożyczki hipoteczne, ciążące na domach, do których zastosowano ustawę o ochronie lokatorów (hipoteki miejskie) waloryzują się w b. Kongresówce na 25 proc., w Małopolsce Zachodniej i na Ziemiach Wschodnich na 20 proc., w b. dzielnicy Pruskiej i Małopolsce Wschodniej na 15 sumy obliczonej według powyżej podanej skali, tj. na 25, 20 i 15 proc. parytetu złotego,

pożyczki hipoteczne ciążące na ruchomościach nie podlegających ustawie o ochronie lokatorów (hipoteki wiejskie i fabryczne) waloryzują się w zachodniej Kongresówce na 50 proc., w środkowej Kongresówce i zachodniej Małopolsce wschodniej i w b. dzielnicy pruskiej na 15 proc. parytetu złotego obliczonego wedle podanej skali;

pożyczki ubezpieczone hipotecznie oraz należności z kredytu towarowego a także należności z tytułu weksli dotąd niezrealizowanych a już płatnych waloruzują się na 10 proc. parytetu złotego;

listy zastawne opiewające na waluty b. państw zaborczych oraz na marki polskie będą skonwertowane na listy zastawne złotowe wypuszczone na podstawie zwaloryzowanych wierzytelności hipotecznych danej instytucji kredytu długoterminow., przyczem listy wylosowane i niewylosowane będą traktowane narówni. Listy zastawne złotowe wypuszczone do wysokości ogólnej sumy wierzytelności hipotecznych danej instytucji będą podzielone między właścicieli dawnych listów. Stosunek w jakim nastąpi wymiana dawnych listów. Stosunek w jakim nastąpi wymiana dawnych listów na nowe będzie zbliżony do sumy przerachowania odpowiednich hipotek (a więc np. przewojenne listy zastawne Tow. Kredytowego Miejskiego na 100 rubli będą wymienione w stosunku zbliżonym do 25 proc. parytetu złotego. Przy T-wie Kredytowem Ziemskiem obliczanie będzie bardziej skomplikowane ze względu na to, iż hipoteki tego T-wa będą waloryzowane zależnie od strefy, w której znajdują się dane nieruchomości na 50, 42 i 33 proc.,

obligację przedsiębiorstw przemysłowych waloryzują się zasadniczo na 33 proc. parytetu złotego z tem, że na podstawie przedsiębiorstwa suma waloryzacjji, może być podwyższona lub zniżona,

wkładki oszczędnościowe w kasach oszcz. przerachowują się na podstawie przeszacowania aktywów danej kasy. Na tej samej podstawie waloryzacja świadczeń, należnych od zakładów ubezpieczeń na życie;

wkładki oszczędnościowe w bankach i P. K. O., waloryzują się o ile chodzi o wkładki drobne do wysokości 2,500 złotych na 5 proc. parytetu złotego, wkładki powyżej tej sumy oraz należności z rachunków bieżących przerachowuje się tylko według stosunku 1 złoty=1800000 mk. Wykluczone są od waloryzacji należności z weksli jeszcze niepłatnych, z kaucji, z depozytów państwowych, z umów ubezpieczeń szkodowych.

Należności wszelkiego innego rodzaju w rozporządzeniu wyraźnie nie wymienione będą waloryzowane bądź w drodze ugody między stronami, bądź w razie braku zgody w drodze sądowej, przyczem rozporządzenie udziela sądom wskazówek, jakich winny się trzymać przy ustalaniu miary i sposobu waloryzacji poszczególn. typów tych należności.

Zjazd prawników.

W d. 8 — 10 czerwca rb. odbędzie się w Wilnie Zjazd prawników, Program następujący:

W niedzielę dnia 8 czerwca w południe pierwsze plenarne posiedzenie poświęcone powitaniom i organizacji zjazdu. Po południu na plenarnem posiedzeniu wygłoszone będą referaty inauguracyjne: a) „O stanie badań nad statutem litewskim" prorektor St. Ehrenkreutz; b) „Przeżytki statutu litewskiego w prawie obowiązującem" adw. T. Wróblewski.

Tegoż dnia wieczorem zebranie towarzyskie.

W poniedziałek 9 czerwca obrady sekcyjne. W sekcji prawno-publicznej: „Zagadnienia rewizji Konstytucji Polskiej" prof. A. Peretiatkowicz; „Istota i zakres władzy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej" adw. St. Car; „W sprawie majątków zabranych po roku 1863" prof. F. Bossowski.

W sekcji prawa cywilnego: „Rozciągnięcie ustawodawstwa cywilnego, obowiązującego w b. Królestwie Kongresowem, na inne ziemie b. zaboru rosyjskiego" (koreferaty już zgłoszone

przez sędziego J. Glassa i prof. Jundziłła) adw. K. Głębocki; „Rewizja czy kasacja?" (koreferat J. J. Litauera) rektor A. Parczewski.

W sekcji prawa karnego: (obrady z udziałem gości zagranicznych w językach polskim i francuskim: 1. Referat informacyjny: „Stan obecny ustawodawstwa karnego w Polsce" prof. E. St. Rappaport; 2. Referat: „Czy należy w przyszłej ustawie postępowania karnego wprowadzić apelację od wyroków sądów kolegjalnych (sądy okręgowe, przyszłe sądy ziemskie), wyrokujących bez udziału przysięgłych?" (koreferaty już zgłoszone: polskie adw. K. Koral, gości adw. M. Garcon (z Paryża) i prof... Wespazjan Pella (z Bukaresztu) prof. A. Mogilnicki. 3. Referat: „W sprawie ekstradycji przestępców politycznych" prof. St. Glaser. 4. Referat: „Zamiana grzywny, na wypadek niemożności jej ściągnięcia" abs. W. W. P. E. Neymark

We wtorek, dnia 10 czerwca przed południem: Plenum.

1. Referaty sprawozdawcze sekcyjne oraz wnioski prezydjum do uchwał na plenum (natury organizacyjnej co do miejsca następnego zjazdu, warunków i sposobu publikacji pamiętnika zjazdu itp).

2. Przemówienie pożegnalne prezydjum zjazdu i gości zagranicznych oraz przedstawicieli komitetu organizacyjnego w Wilnie i komitetu współpracy w Warszawie.

Wtorek. Po południu wycieczka w okolice Wilna. Dotychczas zgłosiły udział w zjeździe 62 osoby.

Dalsze zapisy przyjmowane będą do dnia 15 maja 1924 (składa 10 zł.) poczem listę uczestników, zgłoszonych w Warszawie, komitet współpracy prześle komitetowi organizacyjnemu w Wilnie, który przyjmuje również zapisy na miejscu, skierowane bezpośrednio do biura komitetu organizacyjnego w Wilnie (sekretarz komitetu, prof. Bossowski, Wilno, Uniwersytet).

Uczestnicy zjazdu będą mieli zapewnione ulgi kolejowe i mieszkaniowe na miejscu. Szczegóły w tym względzie podane zostaną do wiadomości uzupełniająco.

TELEGRAMY.

Zatarg niemiecko-sowiecki zaostrza się

MOSKWA, 13.5. W miarę wyjaśnienia szczegółów zajścia w lokalu sowieckiej misji handlowej w Berlinie, oburzenie opinji wzrasta. W związku z tem urządzone zostały liczne meetingi i manifestacje. Na meetingu, urządzonym w Odesie obecnych było 30000 ludzi i wygłoszone zostały przemówienia przed gmachem konsulatu niemieckiego. Pomimo ogólnego wzburzenia nie notowano żadnych ekscesów.

BERLIN, 13.5. Pisma podają następujące szczegóły z Moskwy w związku z incydentem, jaki miał miejsce w delegacji sowieckiej w Berlinie. W ostatnim numerze „Izwiestji" rząd sowiecki wysunął następujące dezyderaty: 1) surowe ukaranie winnych, 2) przeproszenie rządu sowieckiego, 3) udzielenie gwarancji, że podobne zajścia się nie powtórzą, 4) wypłacenie odszkodowania aresztowanym.

„Izwiestja" publikują artykuł Krassina, który donosi, że zachowanie rządu niemieckiego zmierza do zerwania stosunków handlowych, to też artykuł ten wzywa do likwidacji urzędów, służących temu celowi.

Zdaniem Krassina, winna Rosja wycofać się z udziału w wystawie kolońskiej oraz w wystawie drzewnej w Lipsku, a jednocześnie zaniechać wywozu zboża i ograniczyć komunikację z Niemcami.

Podjęcie tych kroków jest ciężarem dla Rosji, jednak wytrzymała już ona cięższe ciosy. na każdy cios niemiecki — pisze Krassin — możemy odpowiedzieć dwoma. Dla wywozu rosyjskiego zboża możemy znaleźć nowe rynki zbytu.

Rząd niemiecki zapłaci za zabawkę policjantów niemieckich.

Ostateczna decyzja rządu sowieckiego w powyższej sprawie może nastąpić po przesłuchaniu Krestińskiego i Tomoniakowa.

Napady bandyckie na kresach.

WARSZAWA, 13.5. W nocy z dn. 8 na 9 maja banda, uzbrojona między innemi w karabin maszynowy, po przejściu granicy bolszewickiej napadła na majątek Krasownice, w pow. nieświeskim, należący do p. Myślińskiego, zabiła karbowego, ciężko raniła i sterroryzowawszy w ten sposób domowników, zrabowała 9 koni, z któremi umknęła za kordon.

Policja podjęła natychmiast pościg za bandytami. Zasadzka, urządzona na granicy przez naszą policję, miała wszystkie szanse powodzenia, gdyby nie utrudnienia ze strony strażników bolszewickich. Banda przeszła granicę pomiędzy Ciszkowicami a Płaczkowicami.

Inna banda usiłowała przejść granicę bolszewicką na wschód od Łunińca. Zamiar ten udaremniła nasza policja. W utarczce policjant był zraniony.

W powiecie sarneńskim, obok Tomaszgrodu, przeszła granicę banda, złożona z 20 ludzi.

Policja przedsięwzięła wszelkie możliwe kroki, aby bandytów schwytać.

Z Rady Miejskiej.

W poniedziałek, dn. 12 maja odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej, na które, jak zwykle panowie radni raczyli przyjść z przysłowiową punktualnością tj. z godzinnem opóźnieniem.

Posiedzenie otworzył przewodniczący prof. Michalski o godz. 7.30 w obecności 30 radnych. Na posiedzenie nie przybyli pp. radni Czarnecki, Michalski Jan i Pacholski.

Porządek dzienny po krótkiej dyskusji został bez zmiany zatwierdzony, poczem przewodniczący zakomunikowana radni Spirydowicz i Wojkowicz zrzekli się mandatów, a na ich miejsce weszli pp. M. Nowacki i Edelsztein.

Sekretarz odczytał pismo gen. Wróblewskiego go nadesłane w odpowiedzi na podziękowanie wojsku za czynny udział przy powodzi, a następnie wniosek klubu trójki, treści następującej:

„Radni z listy Nr. 3 wzywają Prezydjum Rady Miejskiej, a to na skutek zwracania się wyborców, że w przemysłowych zakładach Miejskich są pobierane prócz pensji nadmierne procenta od obrotu i inwestycji, a jednocześnie niedostatecznie pilnowane przez co miasto ponosi straty, ażeby zaraz, przez powołanie do tego komisji kontrolnej, w razie potrzeby z kooptacją specjalistów przeprowadzono szczegółowe badania w Lasach Miejskich, Gazowni, Elektrowni, Szpitalach oraz w Gospodarce Miejskiej. Po każdorazowem zbadaniu poszczególnego działu, komisja powinna dać sprawozdanie przed Radą Miejską".

Po odczytaniu przez rad. Daneygera protokułu z poprzedniego posiedzenia i zatwierdzenia takowego przystąpiono do rozpatrzenia pierwszego punktu porządku dziennego tj. do uchwalenia regulaminu obrad Rady Miejskiej.

W imieniu komisji regulamin składający się z 20 paragrafów referuje przewodniczący komisji regulaminowej mec. Engelhardt.

Po krótkiej dyskusji nad niektórymi paragrafami regulamin z małymi poprawkami zatwierdzono.

Przechodząc do następnego punktu porządku dziennego do komisji Nauczania Zawodowego wybrano pp.: radnych Nowackiego i Bruśnickiego, a do komisji dla przeglądu zwierząt pociągowych radnego p. Poradowskiego i z poza Rady p. Wiśniewskiego.

Sprawa ustalenia pensji dla ławników Magistratu w imieniu konwentu senjorów referuje mec. Engelhardt i proponuje jako wynagrodzenie 100 złotych miesięcznie, motywując stanowisko konwentu tem, iż jest niemożliwością żądać od ławników poświęcenia kilka godzin w dzień i wieczór dla miasta zupełnie bezinteresownie.

Przeciwko temu zaoponował radny Paszkowski i uważa, że ławnicy winni pracować honorowo, zaś jako ekwiwalent za poniesione straty przy reprezentacji proponuje 50 zł. miesięcznie.

Po krótkiej dyskusji uchwalono wniosek konwentu senjorów 100 złotych miesięcznie.

Przed przystąpieniem do następnego punktu mecenas Engelhardt prosi o 5-towa przerwę w czasie której kluby naradzały się jakie zająć stanowisko w sprawie wyborów ławników i wystawieniu jednej listy ławników podpisanej zgodnie przez wszystkie kluby.

Ponieważ na zapytanie przewodniczącego drugiej listy ławników nie zgłoszono tem samem wybrani zostali bez głosowania dotychczasowi ławnicy pp.: Gross, Karbowski, Maciejewski i Stradomski.

Na Zjazd przedstawicieli miast wydzielonych z powiatów do Piotrkowa wydelegowano pp. prezydenta Szarrasa, mec. Engelhardta i rejenta Bruśnickiego, polecając im jednocześnie na wniosek rad. Paszkowskiego interwencję w Głównym Urzędzie Ziemskim w Piotrkowie w sprawie włączenia Rypinku do miasta.

Wobec spóźnionej pory i braku dostatecznej liczby radnych przerwano posiedzenie o godz. 11 m. 30 odkładając dalszy ciąg porządku dziennego na następne posiedzenie.

B. S.

KRONIKA.

— ECHA OTWARCIA PRZYSTANI K. T. W. Podczas otwarcia przystani K.T.W. ogólną uwagę zwrócił wygląd tak przystani jak i łodzi nadzwyczaj starannie odnowionych. Jest to zasługą, ustępującego Naczelnika Przystani p. Chałupskiego, któremu Zarząd w imieniu Towarzystwa wręczył dyplom dziękczynny za długoletnią pracę dla instytucji.

Łodzie nadesłane z Poznania prezentują się b. dodatnio, jednakże wykończenie nie jest zupełnie zadawalniające i z tego powodu Zarząd Towarzystwa ma zamiar wezwać kierownika Stoczni, aby odpowiednie uzupełnienia zostały dokonane.

— NA OLIMPJADĘ.

Na wyjazd do Paryża sportowców polskich potrzebne są fundusze, których udzielenia rząd odmówił i musi dać społeczeństwo. W poniedziałek u prezesa PZTW. zebrali się przewodnicy KTW., Wioślarek i Prosny postan. w celu zasilenia funduszu Olimpijskiego: 1) zwrócić się o zapomogi i ofiary do Magistratu miasta Kalisza oraz wybitniejszych przedstawicieli Przemysłu i Handlu; 2) urządzić uliczną sprzedaż znaczka w tygodniu Olimpijskim tj. pomiędzy 18 i 25 bm i 3) „Prosna" urządza wielki mecz w dniu 18 bm., wyłącznie na dochód funduszu olimpijskiego.

— WIECZÓR MAJOWY.

Pierwsza w Polsce dyrekcja koncertowo-teatralna Biernackiego i Krężla z siedzibą w Warszawie zapowiada cały szereg wieczorów w naszym mieście, z których pierwszy odbędzie się jako „Wieczór Majowy" — w nadchodzący piątek dn. 16 maja z udziałem najwybitniejszych nazwisk jak: pp. Romuald Gierasieński, Niuta Bolska, Marek Windheim, Zdzisław Górzyński i inni. Pozatem powyższa dyrekcja zapowiada przyjazd Wacława Sieroszewskiego, Boy'a Żeleńskiego, Przybyszewskiego (odczyty) oraz cały szereg pierwszorzędnych koncertów i teatrów z naszej stolicy.

— Z PROSNY.

Zarząd Tow. Sport. „Prosna" zawiadamia, że w dniu 18 maja rb. odbędzie się pierwsza wycieczka sportowa sekcji kolarskiej do Ołoboka.

Członkowie stawić się winni z maszynami przed teatrem miejskim o godz. 7 m. 45 rano, powrót o godz. 1-ej w południe.

Wycieczkę prowadzi kapitan K. Szpecht.

— PROGRAM TYGODNIA CZERWONEGO KRZYŻA.

W dniach 2 i 7 maja odbyły się zebrania Pol. Tow. Czerwonego Krzyża z współudziałem Stowarzyszenia Towarzystw m. Kalisza w sprawie urządzenia w dniach od 25 maja — 1-go czerwca dorocznym zwyczajem „Tegodnia Czerwonego Krzyża".

Podział pracy w powyższym tygodniu łask. przyjęły nast. Stowarzyszenia i osoby.

1) kwesta uliczna i sprzedaż znaczka przy stolikach
w dn. 25 maja Koło Polek.
w dn. 29 maja Narodowa organizacja kobiet,
w dn. 1 czerwca Koło Pań Rzemieślniczek, z stałą pomocą Związku Inwalidów.

Kwesty na st. Kalisz — organizuje p. Goldhard.

2) Loterja fantowa w Parku Miejskim w dn. 29 maja, w razie niepogody w dn. 1 czerwca Organ. Sekcja Doborowa Pol. Tow. Czerwonego Krzyża z pomocą nast. osób: Zbiórka fantów łask. przyjęły: w okręgu Błaszkowskim W.W. PP. Potworowska, Rubachowa, Golczowa, Prejbisz, w okręgu Kaliskim WW PP. A. Wyganowska, K. Wyganowska, Karśnicka, Szlosserowa, Łaszczyńska, Mochlińscy, I. Chrzanowscy. W. Radońscy, J. Łaszczyński, Malinowscy.

W m. Kaliszu WW.PP. Stefańska, Szarrasowa, Pawłowska, Mamrothówna, Bukowińska, pp. prezydent Szarras, A. Radwan, Kraucki i delegowani oficerowie.

3) Zabawy w parku połączone z kwestami Organ. Tow. Wioślarzy i Tow. Sportowe „Prosna".

4) Sprzedaż uliczna bombonierek z niespodziankami m. innemi 5-dolarówek. Organ. p. inż. Tymieniecki z pomocą Tow. Wioślarek.

5) W wtorek i piątek Tygdn. Czerw. Krzyża pp.: restauratorzy zobowiązali się doliczać do wszelkich rachunków 5 proc. na blankietek z stemplem Czer. Krzyża.

Pan Wyganowski obiecał poczynić kroki w celu uzyskania proc. od Kino-Teatrów.

Następne zebranie naznaczono na dn. 21 bm. o godz. 6 i wieczorem, w Banku Ziemi Kaliskiej.

— PODZIEKOWANIE.

Korpusowi podofic. 29 p. St. K. za złożone na cele L. O. P. P. 300 milj. mkp. składa Zarząd Koła LOPP. w Kaliszu podziękowanie i wyrazy uznania.

Za ofiarowane na cele Ligi Obronnej Powietrznej Państwa 70 miljonów i 6 złotych przez Związek Farmeceutów w Kaliszu Zarząd Koła LOPP. składa serdeczne podziękowanie.

— DZIECI DLA DZIECI.

Na rzecz Ochronki „Ognisko", gromadzącej najbiedniejsze dzieci naszego miasta organizuje się przedstawienie w dn. 25 maja, w wystąpią młodziutkie amatorki i amatorzy z współudziałem znanej ze swego talentu pani D. Dzieci dla dzieci pospieszą z ofiarną pracą, aby tym głodnym wydziedziczonym nie brakło chleba, to też nie wątpimy, że społeczeństwo poprze ich usiłowanie, że na sali zobaczymy liczne zastępy naszych milusińskich.

— WYKUP BONOW ZŁOTYCH.

6 proc. złote bony skarbowe wykupione zostaną przez skarb państwa stosownie do uchwalonej przez ciała prawodawcze ustawy w dniu 15 grudnia rb. według kursu franka szwajcarskiego.

Częściowa wymiana bonów złotych, uskuteczniana dotychczas przez oddziały PKO. dokonywana jest w dalszym ciągu przez centralę i oddziały Polskiej Kasy Oszczędności — jednorazowo do 100 złotych. Wymiana odbywa się na podstawie dziennego kursu franka szwajcarskiego.

— FAŁSZYWE BANKNOTY 10000000 markowe. W obiegu w ostatnich dniach pojawiły się bilety 10000000 markowe, pochodzące z makulatury skradzionej w państwowych zakładach graficznych. Ponieważ makulatura ta nie była numerowana, fałszerze zaopatrują banknoty numeracją, wykonaną ręcznie lub za pomocą numeratora automatycznego, czy stempla kauczukowego... Cyfry numeracji zarówno kształtem jak i kolorem zasadniczo różnią się od numeracji na banknotach autentycznych numerację dorobiono kolorem ciemno-szarym lub brudno zielonym, względnie brudno-granatowym, podczas gdy numeracja na banknotach autentycznych jest koloru niebieskiego, Bilety tego rodzaju uważać należy za fałszywe.

— NADESŁANE.

W Nr. 93 „Gońca Kaliskiego" z dn. 23 kwietnia rb. ukazało się sprawozdanie z zawodów sportowych, które odbyły się w dniu 21 kwietnia rb. w Kaliszu.

Autor sprawozdania, podpisany pseudonimem „Sokół-sportowiec" uczynił kaliskim towarzystwom sportowym zarzut bardzo poważny, bo zarzut „bojkotowania sportu".

Sprawozdanie powyższe narazie pominęliśmy milczeniem w oczekiwaniu, że „Sokół-sportowiec", a jednocześnie sprawozdawca sportowy Fachowego pisma sportowego „Stadjon" w powyższym piśmie z punktu widzenia sportowego a nie zakulisowych intryg małomiasteczkowych, sprawę powyższych zawodów oświetli i zarzut sprostuje.

Okazało się jednak, że powtórnie uczynił zarzut bojkotowania sportu i skierował go pod adresem Tow. Sport. „Prosna" w N. 18 „Stadjonu".

Zasadniczo jesteśmy przeciwni jakiejkolwiek polemice w pismach pomiędzy stowarzyszeniami sportowemi lecz na bezpośrednie skierowany do nas zarzut odpowiedzieć zmuszeni jesteśmy.

Tow. Sport. „Prosna" jeszcze w m. marcu ogłosiło na dzień 27.4 rb. program otwarcia sezonu wiosennego i w programie tym pomieściło bieg okrężny, o czem wiedziały z pism wszystkie towarzystwa sportowe.

Wdniu 14 marca rb. członek „Sokoła" i jednocześnie członek Sekcji Kulturaln.-Oświatow. P. Państwowej p. H. Kartasiński w rozmowie prywatnej oznajmił jednemu z członków zarządu „Prosny", że 21.4 odbędzie się bieg okrężny, urządzony przez „Sokół" i S.K.O.P.P: na co otrzymał odpowiedź, że wobec tego, iż dwa biegi okrężne w jednym mieście w odstępach tygodniowych nie dadzą wyników dodatnich „Prosna" zmuszona jest bieg swój odwołać, uważając jednak za niedopuszczalne na przyszłość urządzania biegów konkurencyjnych w tak bliskich odstępach czasu.

W dniu 17 kwietnia rb. otrzymaliśmy list od Tow. Gimn. „Sokół" datowany 17.4 rb. treści następującej:

„Niniejszym mamy zaszczyt prosić W. P. P. Nna zabawę i wyścigi odbyć się mające dnia 21 bm. w Parku Miejskim o g. 3 po południu".

Zaproszenie powyższe przyjęliśmy do wiadomości i członkowie nasi obecni byli tylko jako widzowie z powodów następujących:

1. Zaproszenie nie wzywało nas do przyjęcia czynnego udziału,

2. Zaproszenie nadeszło 3 dni przed zawodami.

3. Zawody „Sokoła" poprzedzały, na tydzień, ogłoszone przez nas zawody.

4. Zawody nosiły nazwę „śmigusówka" i w programie był bieg w workach.

5. Tow. Sp. „Prosna", jako należące do Związku lekko-atletycznego nie miało prawa przyjmować udziału w zawodach bez wiedzy Związku i bez udziału sędziego ze Związku.

6. W dniu 21 kwietnia rb. nasz lekko-atleta druh F. Przytuła przyjmował udział w biegu okrężnym Kurjera Poznańskiego w Poznaniu i zdobył 11 nagrodę.

Oświetlając z punktu widzenia sportowego wyniki zawodów zaznaczyć musimy, że zawodów urządzonych przez T. G. „Sokół" chociażby ze względu na osiągnięty czas przez poszczególnych biegaczy nazwać zawodami sportowemi nie możemy.

Pragnęlibyśmy, aby Tow. Gimn. „Sokół" w ubiegłych latach w zawodach, organizowanych przez nasze stowarzyszenie, z niewiadomych dla nas powodów udziału nie przyjmowało, zgłosiło w roku bieżącym swój udział do Zw. lekko-atletycznego i w zawodach naszych udział przyjęło

Serdecznie prosimy.

Zaznaczamy, że „Prosna" uprawia nie tylko piłkę nożną, lecz lekką-atletykę, kolarstwo, szermierkę i tennis.

ZARZAD.

BIULETYN

SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ" Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 13 maja 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	**756.2.** m.m.
2) Kierunek wiatru	**S**
3) Siła wiatru	**1** m/s.
4) Stan nieba	Zupełnie pogodne
5) Wilgot. bezwzględna	**9.9**
6) Wilgot względna	**77%**
7) Temp. powietrza	**+15.1**
8) Ilość opadów (z doby ubiegł. za cały d)	Nie było
9) Najwyż. temp. (z doby ubiegł. za cały d)	**+21.0.**
10) Najniż. temp. (z doby ubiegł. za cały d)	**+10.2**

Miesięcznik Ilustrowany

„AMERYKA"

Pod Redakcją MIECZYSŁAWA TULEJI

Ukazał się zeszyt za kwiecień.

BOGATA TREŚĆ — LICZNE ILUSTRACJE — BARWNA OKŁADKA.

ZESZYT ZAWIERA WARUNKI KONKURSU NA NOWĄ NAZWĘ DLA „AMERYKI"

5 nagród w sumie ogólnej 5.000.000.000 mk.

Cena zeszytu 2 miljony (z przesyłką 2.300.000). Prenumerata półroczna 6 zł. Żądajcie wszędzie! Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Nowy Świat 74 (Pałac Staszyca). Konto w P. K. O. Nr. 7.136. 811

NAJWIĘKSZY DZIENNIK PROWINCJONALNY NAJPOCZYTNIEJSZE PISMO W WIELKIEM WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIEM i NA PRZYLEGŁYCH KRESACH

„EXPRESS LUBELSKI"

wydawany w wielkim stołecznym rozmiarze, redagowany żywo i interesująco, mając świetnie zorganizowaną służbę informacyjną — — —

jest w skutek swej pożytności we wszystkich sferach NAJLEPSZYM MIEJSCEM OGŁOSZEŃ DLA FIRM HANDLOWO-PRZEMYSŁOWYCH.

Adres wydawnictwa: LUBLIN, „Express Lubelski" ul. Kościuszki № 8, skrzynka pocztowa Nr 17

„ETERNIT"

najlżejsza i najtrwalsza

dachówka azbestowo-cementowa

Przedstawicielstwo na Ziemię Kaliską

RYSZARD BERNHARD

Kalisz, Wrocławska 13. 736

Ogłoszenie.

Komisarjat Kaliskiej Grupy Obozów Internowanych, niniejszem ogłasza, iż w dniu 4 czerwca 1924 r. o godz. 11-ej rano odbędzie się ofertowy przetarg na dostawe dla obozu następujących artykułów żywnościowych: śledzi, mąki żytniej, jarzyny twardej, tłuszczu, soli jadalnej, pieprzu, pietruszki, cukru, herbaty, cykorji, marmolady, mydła i owsa.

Życzący sobie wziąć udział w powyższym przetargu, winni składać oferty w zamkniętych i opieczętowanych kopertach do kancelarji Komisarjatu Obozów. Otwarcie ofert nastąpi dnia 4-go cerwca rb. o godz. 11-ej rano w kancelarji Komisarjatu Obozów.

Komisarjat zastrzega sobie prawo wyboru dostawcy.

906 Komisarz.

Wieści nowe

TYGODNIK POLITYCZNO—SPOŁECZNO—LITERACKI (BEZPARTYJNY) ZAWIERA CIEKAWE BARDZO WIADOMOŚCI.

Daje najszybsze i najdokładniejsze informacje z kraju i zagranicy, posiada swoich korespondentów we wszystkich większych środowiskach Polski i stolicach świata.

ADRES: **Red. Warszawa, Sienna 29, m. 7. Konto czek. P. K. O. 8919. Pren. kwart. z przesyłką 4.500.000 mk.** 681

Zginął paszport wydany przez Magistrat m. Kalisza na imię Rózy Rozenbaum. 910

Zginął dokument wojskowy wydany przez P.K.U. w Kaliszu na imię Józefa Stanisławskiego rocznik 1899. 899

Sprzedam 2 place przy ul. Staszyca. Wiadomość: Wiejska 5 m. 7 III piętro z frontu. 897

Wykwitnie robi

„Manicure"

St. Gołembiowska

przyjmuje od godz. 10—12 i od 3—7 w. ulica Wrocławska 19. gdzie cukiernia W-go p. Mayera. 903

UWAGA!!

Żądajcie we wszystkich aptekach i składach aptecznych jedynie **niezawodnych środków:**

Tanatol'u PRZECIW KARALUCHOM i PRUSAKOM

Orwin'u PRZECIW MYSZOM i SZCZUROM

Mogil'u PRZECIW PLUSKWOM

a przekonacie się że najskuteczniejsze w użyciu od 1911 r. w kraju i zagranicą.

Lab. Chem. Kosm. J. SKOCZYŃSKI i S-ka

Warszawa, Złota 23

KTO do dnia 16 b. m. nie złoży deklaracji wyborczej do Gminy wyznaniowe Żydowskiej, traci prawo głosu.

Deklaracje przyjmuje Gmina od 10-ej do 1-ej i od 4-ej do 8-ej.

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej.

Stow. Spożywców

w Kaliszu

zawiadamia swych Członków że nadszedł transport cukru przydziałowego, który będzie sprzedawany członkom Stow. w sklepach № 2 (Kanonicka) i № 3 (Wrocławska „Ognisko")

w ilości 4 kg. cukru kryszt. i 1 kg. cukru kostki po cenie 1.950.000 mk. za 1 kg. kryształu i 2.250.000 „ „ 1 „ kostki.

w czasie od dnia 14 do 25 b. m. włącznie, 909

2 sklepy 2 z przyległymi mieszkaniami w śródmieściu do wynajęcia, wiadomość w domu Handl. Przem. „Polwinkol" Sp. Akc. ul. Grodzka róg Poprzeczno - Warszawskiej. 905

SZKŁO OKIENNE!

matowe, ornamentowe, katedralne, kolorowe i t. p. Szkło surowe i druciane do krycia dachów. Kit czysto pokostowy. **Ogniotrwałe kamienie szamotowe.** Płyty piekarskie, krajowe i zagraniczne. Djamenty do cięcia szkła. Kompletne szklenie budowli, oraz wszelkie reperacje wykonuje się szybko i po cenach konkurencyjnych 734

TR. HANELT, ŁÓDŹ, PUSTA 17.

Sprzedam Kamienice piętr. 14. pokoi, ogród podwórze, chlewy cena 3.000.000.000. Dom ze sklepem wolnym mieszkaniem, ogrodem cena 12. miljardów wpłaty 6 miljardów.

Skład kolonialny z urządzeniem i towarem, mieszkaniem w mieście pow. cena 2½ miljarda.

Zgłoszenia przyjmuje Gazeta Kaliska. Znaczek na odpowiedź. 894

Okazyjnie do sprzedania

DOM

jedno piętrowy z placem frontowym.

Wiadomość: Kalisz, ul Widok 36 907

Okazyjnie do nabycia!!

Zbiornik wodno-powietrzny — na ciśnienie 5 atm. wymiarów 3000 x 5500 m/m, wagi 9560 kg. z armaturą, w dobrym stanie, loco st. Ząbki.

Dzwi jednoskrzydłowych filungowych wymiarów 1.90 x 0.92 sztuk 150 à 11 złp. loco st: Ząbki.

Wiadom. T-wo Akc. „DOM" Warszawa, Królewska 9. m. 6

Redaktor M. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.